

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 15.7.2015
Sayı: 123

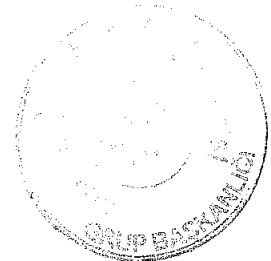
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

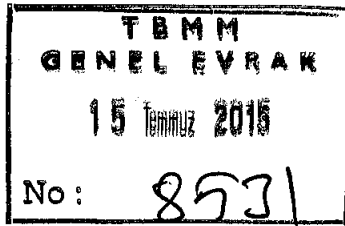
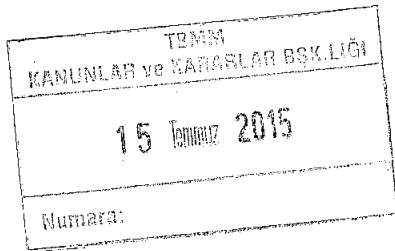
5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair kanun teklifi gerekçesiyle ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim. 14.07.2015

Eren Erdem

İstanbul Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Gerek uluslararası sözleşmeler, gerek ülkemizdeki yasal düzenlemelere göre çocukların özgürlüklerinden yoksun bırakılmalarına son çare olarak başvurulması ve cezalandırma noktasında alternatif uygulamalara gidilmesi bir zorunluluktur. BM Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin yanı sıra Çocuk Adaleti Yönetimine Dair Asgari Kuralları Çocuk Suçlarının Önlenmesine Dair Kurallar gibi uluslararası birçok sözleşmeyle birlikte 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 4. Maddesi'ne göre "Çocuklar hakkında özgürlüğü kısıtlayıcı tedbirler ile hapis cezasına en son çare olarak başvurulması" hükmü de çocukların özgürlüğünün alternatif tedbirler ve uygulamalardan sonuç alınamadığı zaman en son çare olarak kısıtlanabileceğini belirtmektedir.

Çocukların cezaevlerinde bulundukları süre içinde insan onur ve saygınlığına aykırı muamelelere maruz kaldığı son yıllarda yayınlanan birçok belge, rapor ve teftişlerde açıkça gösterilmiştir. Cezaevleri duvarlarının arkasında, yalnızca tecavüze uğradıklarında veya sadece şiddete maruz kaldıklarında hatırlanan çocukların, cezaevleri koşullarında "ıslah" edilip edilmediği tartışmalıdır. İHD raporlarına bakıldığında, Pozantı, Şakran, Sincan veya Maltepe Çocuk ve Gençlik Ceza İnfaz Kurumu'nda yaşanmış çocuklara yönelik onlarca cinsel istismar, kötü muamele ve ağır işkence iddialarıyla karşılaşmaktadır.

18 yaşına kadar her bireyin "çocuk" kabul edilmesi de birçok sözleşmeye göre yasal bir zorunluluktur; ancak Türkiye'deki mevzuatta on beş yaşın üstündeki bireyler fiili durumda yetişkin sayılmaktadır. İnsan hakları ve evrensel hukuk kurallarının tam anlamıyla uygulanabilmesi için ilgili maddenin değiştirilmesi yaşamsal bir önem taşımaktadır. Topluma faydalı bir birey olarak yetiştirilmesi gerekirken izlenen yanlış politikalarla zaten hayata diğer ülkelerdeki çocuklara kıyasla geriden başlayan çocukların hiçbir alternatif çözüm tartışılmadan, ilgili kanun maddesinde belirtilen şekliyle daha çocukken cezaevine kapatılması da onların geleceğinin çalınması anlamına gelmektedir. Cezaevlerinde ise çocukların yaşadıkları hak ihlallerinin gerek çocukların yaşamında gerekse toplumda kalıcı ve telafisi çok zor yaralar bıraktığı bir gerçektir. Bu nedenle, bahsi geçen kanunun ilgili maddesinde evrensel hukuk kuralları ve insan hakları temelinde acilen bir değişiklik yapılması gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 21. maddesi değiştirilerek 18 yaşına kadar her bireyin "çocuk" kabul edilmesi zorunluluğunun adalet sisteminde de dikkate alınması öngörülmüştür.

MADDE 2- Yürürlük maddesidir.

MADDE 3- Yürütme maddesidir.

**5395 SAYILI ÇOCUK KORUMA KANUNU'NDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 15/7/2005 gün ve 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 21. maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tutuklama yasağı

Madde 21- (1) Onsekiz yaşını doldurmamış çocuklar hakkında üst sınırı beş yılı aşmayan hapis cezasını gerektiren fiillerinden dolayı tutuklama kararı verilemez.”

MADDE 2- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

